

SLESVIG OG HOLSTEN

Caspar von Saldern. 1711-1786. Ansprachen bei der Feier aus Anlass seines 200. Todestages am 25. Oktober 1986 in der Klosterkirche zu Bordesholm. (Veranstaltung des Kultusministers des Landes Schleswig-Holstein, 1986). 39 s. – *Peter Swyn. 1481/82-1537.* Ansprachen bei der Feier aus Anlass seines 450. Todestages am 15. August 1987 in der St. Laurentiuskirche zu Lunden. (Veranstaltung des Kultusministers des Landes Schleswig-Holstein, 1987). 31 s.

Mindehøjtideligheder for to slesvig-holstenske personligheder gav i 1986 og 1987 anledning til udgivelse af to småskrifter om henholdsvis Caspar von Saldern, der levede som embedsmand, diplomat og slesvig-holstensk

og russisk statsmand i 1700årene, og Peter Swyn, der levede som bonde og medlem af bonderepublikken Ditmarskens regeringsråd i 1500årene. De to småskrifter rummer taler og indlæg til belysning af de to personligheder og er smukt illustreret med farvegengivelser af bl.a. portrætter. I det førstnævnte hæfte, der i øvrigt går let hen over de hensynløse, overmodige, brutale og pengegriske træk i den portrætterede personlighed, finder man et dansk bidrag, Åbenrå-arkivaren Lars N. Henningsens redegørelse for Caspar von Salderns rolle i den danske udenrigspolitik i årene omkring 1770, bl.a. i forbindelse med afslutningen af den såkaldte mageskiftetraktat med Rusland i 1767.

Ole Degn

NORDEN

Michael Roberts: *The Age of Liberty. Sweden 1719-1772.* (Cambridge University Press, 1986). ix + 233 s., 25 £.

I 1700-tallets Europa var det svenske politiske system enestående. Det lignede hverken den nederlandske købmandsrepublik eller Englands konstitutionelle monarki – og slet ikke hele sriben af enevoldsstater. Nærmeste parallel er vel det kaotiske Polen.

Frihedstiden med den originale forfatning varede fra enevældens ophævelse og valget af Ulrika Eleonora 1719 indtil Gustav III's statskup 1772.

Friheden gjaldt dog kun et snævert, korrupt stænderstyre, der udøvede et despotisk tyranni over politiske modstandere og det magtesløse kongehus. På papiret rummede systemet en række ideelle, avancerede træk, men virkeligheden blev en forstemmende kæde af anarki og katastrofer. Kun Sveriges potentielle fjender, Rusland og Danmark, begræd dets fald.

Frihedstidens særkende var de to originale partidannelser, de aristokratiske, liberale hatte og de mere bigotte, konservative huer, der finansieredes af henholdsvis Frankrig og England-Rusland. Man tager næppe fejl i, at det er